

Frivillig arkeologisk utredning inom del av fastigheten

Ovandal 7:11 m.fl.

inför industribyggnation vid Fågelmyra i Stora Tuna socken,
Borlänge kommun, Dalarnas län
2020

Arkivrapport dnr 179/20

Greger Bennström

© Lantmäteriet I2018/00142

Dalarnas museum, Falun, 2020

Inledning

I oktober 2020 genomförde Dalarnas museum en så kallad frivillig utredning på en del av fastigheten Ovandal 7:11⁷ med flera fastigheter invid industriområdet Fågelmäyra i Borlänge kommun (Figur 1). Anledningen var att Dala Biogas AB planerade att anlägga en industrianläggning i området och att de ville försäkra sig om att kulturhistoriska lämningar inte riskerade att skadas. Utredningen var en revidering och utökning av den utredning som Dalarnas museum gjorde 2018 (Bennström 2019).

Syfte

Syftet med utredningen var att kartera, beskriva och bedöma påträffade lämningar avseende karaktär, utbredning och fornlämningsstatus.

Eventuella nya lämningar skulle rapporteras in till Kulturmiljöregistret (KMR). Utredningens resultat skulle ge ett fullgott underlag för exploatörens fortsatta planering och även kunna utgöra underlag för Länsstyrelsens och Borlänge kommuns hantering av ärendet.

Metod

Innan fältarbetet påbörjades gjordes en översiktlig kartstudie för att få en uppfattning om markanvändningen inom utredningsområdet i äldre tid. Både historiska kartor och terrängskuggningskarta användes. Resultatet från kartstudien användes sedan som underlag vid fältarbetet.

Fältarbetet gjordes i form av en fördjupad fornminnesinventering.

Utredningsområdet granskades okulärt till fots. Ambitionsnivån var att hela utredningsområdet skulle kunna gås över och att inga terrängavsnitt skulle behöva prioriteras bort. Jordsond användes för att avgöra om vissa formationer i terrängen var naturliga eller resultat av mänsklig verksamhet.

Genomförande

Fältinventeringen genomfördes av en arkeolog från Dalarnas museum under en dag i slutet av oktober 2020. Inventeringen skedde enligt gängse rutiner relaterat till terrängens beskaffenhet, markförhållanden och givna tidsramar. Den uppsatta ambitionsnivån kunde hållas och hela utredningsområdet var tillgängligt. Inventeringsförhållandena var goda med endast ett tunt snötäcke, vilket smälte under dagen. Täckningsgraden bedöms ligga på cirka 90%.

Resultat

Utredningsområdet var ca 535x300 meter stort (NÖ-SV) och beläget i kuperad nordoststluttande skogsmark med enstaka mindre sankområden. Området begränsades av en bilväg i NÖ, en skogsbilväg i NV och en stig i SÖ. Vegetationen var varierad, från gles och lättöverskådlig barrskog till ett hygge med mycket tät lövsly. Området med tät lövsly inventerades endast

översiktligt. De delar av det reviderade området som låg inom utredningsområdet från 2018 inventerades inte igen. Se figur 2.

Kartstudier

Fyra kartor från åren 1762–1924 gicks igenom, 20-stu-41, 20-stu-778, 20-stu-789 samt storskifteskartan U46-1:19. Kartstudierna gav inte några indikationer på aktiviteter som skulle ha kunnat lämna spår i form av kulturhistoriskt intressanta lämningar.

Fältinventering

Fältinventeringen kunde inte identifiera några lämningar inom utredningsområdet. Inte heller kunde några terrängpartier eller terrängformationer där under mark dolda lämningar skulle kunna finnas iaktas. De två kalkbrottsområden (L1999:1378 och L1999:1446) som var belägna söder om utredningsområdet besöktes inte, se figur 2.

Slutsatser

Inga nya forn- eller kulturhistoriska lämningar kunde iaktas inom utredningsområdet. Kartstudierna indikerade inte heller att lämningar skulle kunna förekomma inom området. Dalarnas museum bedömer därför att ytterligare arkeologiska insatser inte är nödvändiga inför det planerade arbetsföretaget. Det är dock länsstyrelsen som är den beslutande myndigheten vad gäller fornlämningar och kulturmiljöer.

Sammanfattning

Hösten 2020 genomförde Dalarnas museum en så kallad frivillig utredning strax söder om Fågelmyra i Borlänge kommun. Utredningen var ett komplement till en utredning som gjorts 2018. Anledningen var att en industrianläggning planerades inom området. Utredningen bestod av kartstudier och fältinventering.

Varken kartstudierna eller fältinventeringen kunde identifiera några nya lämningar inom utredningsområdet. Dalarnas museum anser därför att det inte behövs några ytterligare arkeologiska insatser inför det aktuella arbetsföretaget.

Referenser

Bennström, Greger. 2019. *Arkeologisk utredning inom fastigheten Dalsjö 17:14 inför industribyggnation invid kalkbrottsområde L1999:1378 (Stora Tuna 67:1) i Borlänge kommun, Dalarna*. Dalarnas museum Arkivrapport dnr 134/18. Falun.

Arkiv

KMR, Riksantikvarieämbetets kulturmiljöregister, app.raa.se/open/fornsok

LMV, Lantmäteriet, www.lantmateriet.se/historiskakartor:

Lantmäterimyndighetens arkiv: 20-stu-41, 20-stu-778, 20-stu-789

Lantmäteristyrelsens arkiv: U46-1:19

Tekniska och administrativa uppgifter

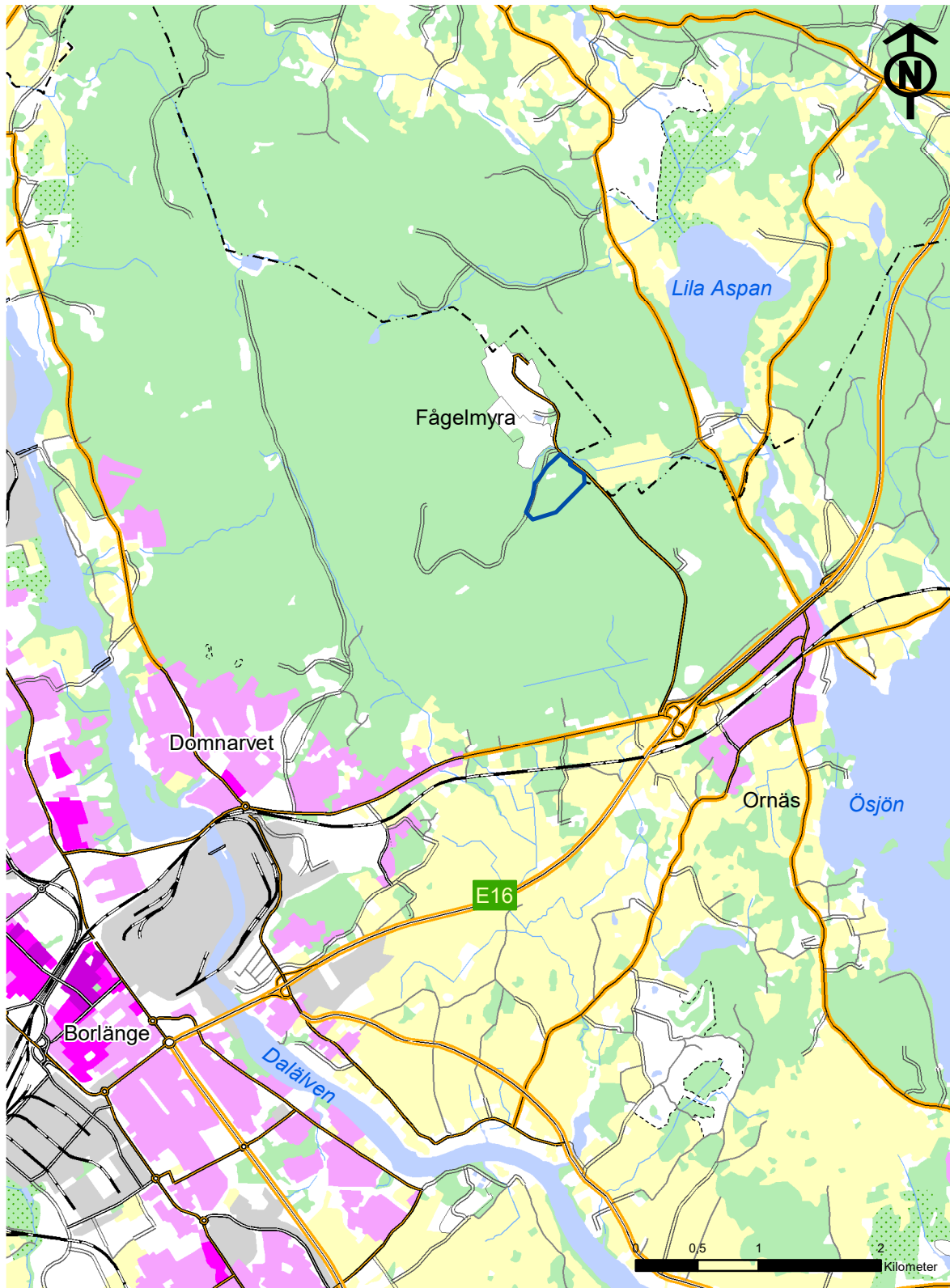
Länsstyrelsens diarienummer:	-
Fornreg, uppdragsnummer:	-
Socken:	Stora Tuna
Fornlämning, RAÄ-nr:	-
Fornreg, lämningsnummer:	-
Fastighet:	Ovandal 7:11 m.fl.
Koordinater, mitten:	N 6709650
(SWEREF99 TM)	E 527690
Höjd (RH 2000):	130–160 m.ö.h.
Inmätning:	GPS
Utförandetid:	2020-10-23
Uredningsyta:	115 000 kvadratmeter
DM projektnummer:	1749
DM diarienummer:	179/20
DM foto accessionsnr:	-
Arkeologisk personal:	Greger Bennström
Projektansvarig:	Greger Bennström

Dokumentationsmaterialet förvaras på Dalarnas museum. Inga fynd tillvaratogs.

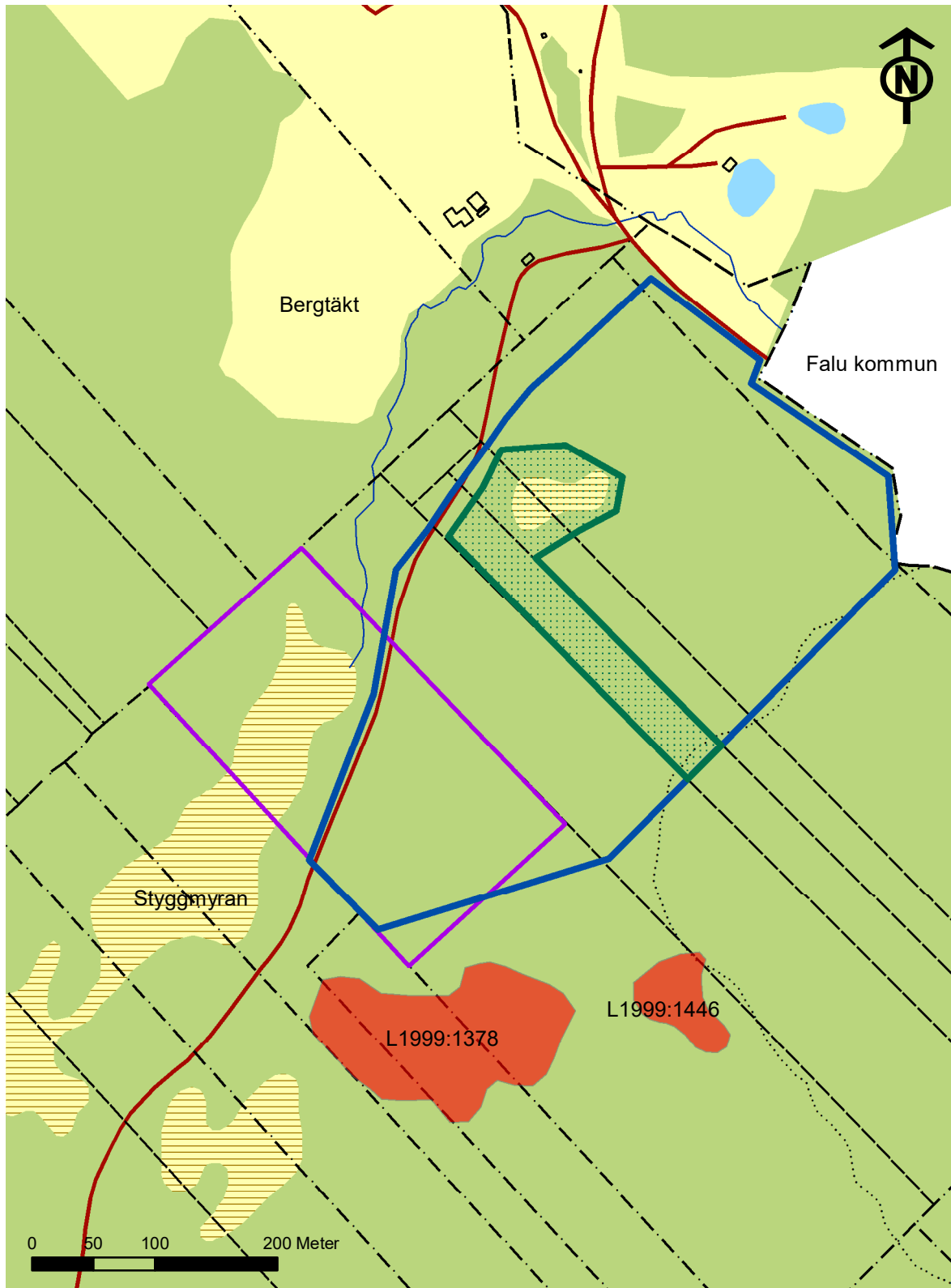
Bilagor

Figur 1. Översiktskarta 1:50 000

Figur 2. Detaljkarta utredningsområde 1:5 000

Figur 1. Utsnitt från terrängkartan med utredningsområdet markerat med blå linje. Skala 1:50 000.

Figur 2. Det reviderade och utökade utredningsområdet från 2020 markerat med blå linje och det från 2018 med lila linje. Området med mycket tät slyvegetation markerat med mörkgrönt. Skala 1:5 000